

## Yttrande över hemställan från Region Halland och Hallands läns kommuner gällande ansvar för regional fysisk planering Regeringens dnr Fi2019/01983

Länsstyrelsen har tagit del av ”Avsiktsförklaring gällande uppdraget Utökad ansvar för Regional fysisk planering” mm och lämnar härmed följande synpunkter.

### Länsstyrelsens ställningstagande

Länsstyrelsen tillstyrker att Region Halland medges möjlighet att bedriva regional fysisk planering i enlighet med reglerna i kap 7 i plan- och bygglagen om sådan möjlighet finns i nuvarande lagstiftning eller genom att lagändring sker av nuvarande lagstiftning.

Länsstyrelsens bedömning är att Hallands Län kan gynnas av en regional planering inte minst då länet ligger mellan två andra större län (Västra Götalands Län och Skåne Län). Mellan dessa län sker en rörlighet som har sin grund i arbetsmarknaden och bostadsmarknaden. Även mellan Hallands län och andra angränsande län sker en rörlighet.

### Regionplanens innehåll

Frågor som traditionellt skulle kunna gynnas av en regional planering kan gälla olika stråk-, transport-och kollektivtrafikfrågor som är sammanlänkade med andra regioner samt frågor kopplande till bebyggelseutveckling och bostadsfrågor och att detta sker på ett hållbart sätt där det är mest lämplig markanvändning. Av förarbetena till kap 7 i plan- och bygglagen framgår bl.a. att avsikten med planeringen är att den ska underlätta den kommunala översiktsplaneringen, planeringen för bostadsförsörjningen och planeringen av övriga regionala planeringsslag genom att bidra med underlag och regionala bedömningar samt avvägningar mellan olika nationella, regionala och lokala intressen. Syftet är att den regionala fysiska planeringen ska underlätta för den

2021-04-21

400-1222-21

kommunala planeringen och övriga regionala planeringar, inte att den ska ta över några av kommunens uppgifter.

Andra frågor som en regional plan skulle kunna belysa enligt länsstyrelsens bedömning gäller de framtida klimatförändringarna och att det kan finnas ett behov av mellankommunal samverkan om olika klimatanpassningsfrågor. Exempelvis är 5 av länets 6 kommuner lokaliserade i anslutning till havet som kan drabbas av översvämning i framtiden. Även frågan om omställning av samhället och processer för att motverka klimatförändringar skulle med fördel kunna ingå i en regional fysisk plan. Inte minst är transportfrågornas hantering i samhällsplaneringen viktiga för att minska utsläppen av klimatgaser. Även energi- och vindkraftsfrågor bedöms vara viktiga regionala frågor som skulle kunna studeras i en regional fysisk plan.

#### **Länsstyrelsens roll vid översiktsplanering, detaljplanering samt vid framtagande av områdesbestämmelser.**

Länsstyrelsen har tittat närmre på vilken roll Länsstyrelsen kan få i samband med översiktsplanering, detaljplanering och vid framtagande av områdesbestämmelser om det föreligger en beslutad regional plan. Länsstyrelsen har därvid särskilt studerat Länsstyrelsens roll vid prövning av detaljplaner och områdesbestämmelser enligt 11 kap 10§ PBL.

Av kommentarerna till 7 kap 2 § PBL framgår följande:

*Ett av skälen till att regionplaner inte är bindande är således behovet av att kunna göra avsteg från dem. Följaktligen ansåg regeringen att regionplaner även i fortsättningen enbart ska vara vägledande för översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser (prop. 2017/18:266 s. 57).*

*I planens vägledande funktion ligger att den ska vara ett beslutsunderlag och ge riktlinjer för kommande beslut. Vid planläggning enligt PBL ska hänsyn tas till mellankommunala och regionala förhållanden (se 2 kap. 3 § första stycket). Detta innebär, enligt regeringen, att hänsyn måste tas till en regionplan när en detaljplan upprättas.*

*Frågan om hur regionplanen beaktas vid beslut om översiktsplaner inom länet kan bevakas av regionen och länsstyrelsen vid framtagande av sådana planer enligt 3 kap. Om regionen finner att en kommun vid upprättande av detaljplaner eller områdesbestämmelser avviker från regionplanens innehåll, kan regionen framföra sina synpunkter till länsstyrelsen och begära att saken ska prövas av länsstyrelsen enligt 11 kap. 10 §. Regionens mening bör, liksom tidigare, tillmätas en stor betydelse (jfr prop. 1985/86:1 s. 669).*

Av kommentarerna till 11 kap 10§ PBL framgår följande:

2021-04-21

400-1222-21

*Också frågan om de kommunala planerna är förenliga med en eventuell regionplan ska bedömas av länsstyrelsen. I lagen finns visserligen ingen särskild prövningsgrund som tar fasta på de kommunala beslutens relationer till en regionplan. En sådan plan kan emellertid vara ett uttryck för vad som är lämplig samordning av regleringen i markanvändningsfrågor med mellankommunal räckvidd. Departementschefen (prop. 1985/86:1 s. 339) ansåg det därför vara en självklar skyldighet för länsstyrelsen att bevaka följsamheten till en eventuell regionplan med stöd av punkt 2.*

*Det har förutsatts att det ska finnas ett nära samarbete mellan länsstyrelsen och regionen vid prövningen av planer som rör regionala frågor och att länsstyrelsen därvid tar initiativ till sådant samråd även utan en uttrycklig lagregel.*

*Om regionen begär att länsstyrelsen enligt punkt 2 ska pröva ett kommunalt planbeslut, men länsstyrelsen beslutar att prövning inte ska ske, kan regionen inte överklaga länsstyrelsens beslut (se 13 kap. 4 §). Beslutar länsstyrelsen om prövning har regionen däremot rätt att överklaga det beslut som prövningen sedermera utmynnar i, dvs. att planbeslutet antingen upphävs eller godtas (se 13 kap. 5 §)*

Länsstyrelsen noterar med anledning av ovanstående att Länsstyrelsen ska bevaka kommunernas följsamhet till en ev. regional plan vid översiktsplanering, detaljplanering och vid framtagande av områdesbestämmelser samt att länsstyrelsen ska ta initiativ till samråd med regionen vid prövning av planer som rör regionala frågor. Regionens mening bör därvid tillmätas stor betydelse men att Länsstyrelsens beslut att inte pröva en kommunal plan inte kan överklagas av regionen. Länsstyrelsens beslut att upphäva en detaljplan kan överklagas av regionen.

### **Statlig havsplan samt andra underlag.**

Länsstyrelsen med flera myndigheter, regioner och kommuner ska lämna det underlag som behövs till regionen för deras planering. Länsstyrelsen har inga synpunkter på detta.

Länsstyrelsen noterar att den statliga havsplanen som regeringen ska besluta om för Västerhavet kommer att bli ett värdefullt underlag för regionen att beakta i den kommande planeringen då den regionala planen även bör behandla vattenfrågor ut till territorialgränsen.

### **Intensifierad samverkan och nationell överblick.**

Länsstyrelsen anser att en stor fördel med ett uppdrag till regionen som regional planupprättare är att det blir större möjlighet till regional och nationell överblick och omvärldsbevakning samt att samverkan mellan statliga myndigheter och regionen kommer bli intensifierad vilket bedöms positivt. I och med ett uppdrag om en regional fysisk plan läggs grunden för en gemensam riktning för att skapa ett hållbart Halland. Medborgare i Hallands kommuner ges även ytterligare en möjlighet att samtala med folkvalda om viktiga regionala markanvändningsfrågor och regional utveckling.

2021-04-21

400-1222-21

Detta yttrande har beslutats av landshövding Britts Benzler efter föredragning av länsarkitekt Cecilia Engström. Deltagare vid framtagandet av yttrandet har även varit länsråd Jörgen Peters samt enhetschef Lovisa Ljungberg.

Brittis Benzler

Cecilia Engström